

8:02	כניסת השבת
8:52	סוף זמן קרי"ש
9:31	יציאת השבת
פרק ב'	פרקי אבות
כתובות כד	דף היומי-שב"ק

באשמורת הבוקר

שע"י כולל בוקר כפארעסט פארק עסטעיטס - מאנטיסעלא ניו יארק

פרשת מטות מסעי תשפ"ב

בפינים אהגה

ליקוטים יקרים על פרשת השבוע

באשמורת אהגה

דברים יקרים במעלת לימוד התורה באשמורת הבוקר

**דברי חיזוק ופתיחה בעת מעמד פתיחת ה'כולל בוקר'
מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן אונסדארפער שליט"א
דיין ומו"ץ בב"פ ור"מ בישיבת תורה וחסידות**

מהם אמר לי שהגאון ר' צבי מאיר שליט"א בא"י אומר בכל שבוע דבר זה בשמו של הגר"א. והאברך השני אמר לי כי הגאון ר' אלימלך בידערמאן שליט"א גם כן אמר זאת כמה פעמים, אבל משנה הנקודות ולא העקשן יצליח בפתח ע', רק בסגול, דאם עושה עקשן אז יצליח, ולכן העיקר לעשות עקשן בהיכל הכולל ולעלות ממדריגה למדריגה בלימוד התורה הק'.

ויש להוסיף במעלת לימוד התורה בצוותא בימי הקיץ שדבר גדול הוא מאד, היות שבחדשי הקיץ שורה התרשלות בלימוד התורה, ועל פי מה שכתב הגאון בעל לחמי תודה (בנו של ההפלאה) בטעם הדבר למה קורין לחדשי הקיץ בשם 'זימער', כי בקיץ יש פחות לימוד התורה בעולם וחסר העשה של לימוד התורה מהרמ"ח מצות עשה, על כן קורין את הקיץ בשם זימער מלשון רמ"ח מצות ולא רמ"ח.

ובזה פירש הפסוק בפרשתינו דלכן נכשל זמרי בן סלוא שהיה נשיא בעבירה חמורה כל כך, כיון שנתבטל מלימוד התורה ונחסר לו מהרמ"ח מצוות עשה. על כן פנחס שלמד בהתמדה רבה והקפיד על כל הרמ"ח מצוות וכמו דאיתא על פנחס שקיים גם יותר ממה שמחויב דרך קנאין פוגעין בו והוא מסר נפשו על זה, הוא דייקא ו'ויקח רמ"ח בידו' רמ"ח מצוות עשה שהיה בידו, ובוזה הרג את זמרי בן סלוא. ולכן אמר המדרש דבדין הוא שיטול שכרו, כיון דעשה יותר ממה שכתוב בתורה על כן ינתן לו יתר מהמשורה ויטול שכרו בעולם הזה.

ואם כן בודאי האברכים שלומדים יותר מן הראוי, ולא רק באמצע היום רק קמים בבוקר, בודאי בדין הם שיטלו שכרם, לא רק השכר הגשמי מה שהנהלת הכולל מבטיח להם, רק מן השמים יתנו יותר ויותר. ה' יעזור שכל האברכים יצליחו בתורה ויראת שמים ויזכו לכל הברכות האמורות בתורה, וכמו דאיתא ברש"י סנהדרין (צט ב ד"ה נפש) דנפש עמל עמלה לו, דאם עמלים בתורה התורה עמלה להאדם ונותנת לו מה שצריכים כדי ללמוד ויותר ויותר, ושם הטוב של הכולל בוקר יתפרסם בעולם התורה להגדיל תורה ולהאדירה.

באמת לדבר לפני אברכים חשובים רבני וחברי הכולל שליט"א שלומדים ומתייגעים בתורה הק' במשך כל היום, וכל שכן שגם הם מוסיפים ולומדים גם באשמורת הבוקר, בודאי הם מחזוקים ועומדים ואין צריכין לחיזוק שלי, רק היות שלימוד התורה הוא אחד מן הד' דברים האמורים בגמרא (ברכות לב ב) שהיא מן הד' דברים הצריכים חיזוק, על כן אומר אות ממש למעמד התחדשות הכולל בוקר.

הנה ידועים מה שפירשו הבעלי מוסר מה שכתב שלמה המלך במשלי (משלי ו ט) עצל עד מתי תשכב. בפשטות הכוונה הוא שתעמוד בבוקר ולא תשכב כל כך, והם פירשו דקאי זמן שכיבה וזמן שינה, וזהו מן העבודות הקשות יותר מעמידה בבוקר. והפשט הוא, דשלמה המלך אמר להעצל עד מתי אתה מסתובב כאן וכאן בליה, לך ותשכב, ובוזה ההכנה בליה אתה יכול לעמוד למחרת בבוקר, ורק על ידי זה מצליחים להתעלות.

והעיקר גם שתהא תמידין כסדרן כל יום ויום, כמו שמצינו בפרשתינו אצל הקרבן תמיד שהיה בקביעות כל יום ויום את הכבש אחד תעשה בבוקר, והעיקר הצלחה היא אם הם בקביעות ולא בשינויים כל יום ויום רק הסדר הוא העיקר.

וצריכים לזה הרבה עקשנות כמו דאיתא בספר היקר אורחות יושר להגאון ר' חיים קניבסקי זצ"ל - והיה לי זכיה בהאי שעתא שלמדתי את הספר עם בחורים פעם אחת קודם פטירתו, ועכשיו אחר הפסח התחלתי פעם שניה לאחר פטירתו - באות לימוד התורה האריך מהו העיקר הצלחה בתורה, וכתב שם שתי תיבות והרגשתי בזה שהיא פקחות ועמקות יתירה וזהו 'העקשן יצליח', ואמרתי שבודאי המקור היא מן הראשונים ולא בעצמו הוא אומר כן, וצלצלתי לאבי מורי שליט"א והוא גם לא ידע, רק שאל לגאון אחד ביישיבה שלו, ואמר לו כי בכתר ראש להגאון ר' חיים מוואלאזין זצ"ל איתא כן ששאל להגאון הגר"א מוויילנא זצ"ל היאך תליא ההצלחה לאדם, וענה לו זה התיבות 'העקשן יצליח'.

אחר כך פגשתי לשני אברכים חשובים בכולל שלי, וסיפרתי להם כל הנ"ל מה שמצאתי בשם הגר"ח, ואחד

אנשי הצבא בזו איש לו (לא נג).

הנה הצדיקים הגדולים כבר היצר כפות לפניהם ואדרבה נתהפך למתוק, הם יכולים להשפיע לחביריהם גם כן כל טוב הן בעסקי העולם והן שכליות לעבודתו ית"ש, מה שאין כן אותן שעדיין מלחמת היצר עליהם ועדיין גבורת התאוות עליהם הן להיתר והן לאיסור, הגם שהיצר אינו יכול לו להוציא פעולתו מכח אל הפועל שיעבור חס ושולם בפועל, אך אף על פי כן מתאוה לה, והם הנקראים אנשי הצבא, שהם עדיין אנשי מלחמה שצריכין ללחום בכל עת עם היצר. **והנה אנשים כאלה עדיין אין להם כח ללמד לבני אדם דעת, והלואי שיספיקו להם לעצמם, וכן בענייני השפעת השפע, רק השם יתברך רוב רחמיו שומע תפלת כל פה,** וזהו אנשי הצבא בזו איש לו לעצמו, ואין בהם כח לבזו בו לצורך חביריהם, לולי רחמיו יתברך שומע תפלת כל פה.

(אגרא דכלה)

אלה מסעי בני ישראל (לג א).

הנה פרשה הזאת נקראת תמיד בין המצרים, שהם נחשבים כ"א יום. כמו שפירש"י, וכ"א יום וכ"א לילות הם מ"ב כנגד מ"ב מסעות, לתקן הכל ולעבוד את ה' הגם שהזמן גרמא להיות עצב ונאנח על חורבן בית ה'. **עכ"ז יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו ולכבוד ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירות שירות ותשבחות.**

(עבודת ישראל)

קודש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו רעה תבוא אליהם נאום ה' (בהפטרה - ירמיה ב ג).

רצה לומר שנמשלו לקודש ולתרומה, דבהקדש קיימא לן דיש שליח לדבר עבירה כדמסיק בפרק האיש מקדש (קידושין מב ב) דבמעילה יש שליח לדבר עבירה, ואם כן המשלח חייב ולא השליח, ובתרומה הוי כשאר איסורין דאין שליח לדבר עבירה והשליח חייב ולא המשלח. **אבל ישראל שם שניהם עליהם, ועל כן חייבין שניהן המשלח והשליח, לכך כל אוכליו יאשמו** אף שהמה שלוחים, וגם רעה תבא עליהם רצה לומר למעלה מהם, רצה לומר על שריהם (על כל שרי אומות העולם).

(ישמח משה)

והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה לכם (לה א). **בשם הבעל שם טוב,** שלשה ערי מקלט הוא הרמז מחשבה, דיבור, מעשה, שצריך האדם לברוח מפני גואל הדם, הוא הס"מ שרוצה לבטל אותם מעבדות הבורא. **וצריך להתחזק בעצמו במחשבות קדושות, ודיבורים קדושים, ומעשים טובים,** כי אף על פי שעדיין אינם כל כך בהירים וזכים, מכל מקום טוב יותר משב ואל תעשה, כי מכל מקום רעותיה דמריה עביד.

(קדושת לוי, ליקוטים)

לטובת נשמת הרה"ק רבי משה בן הרה"ק רבי צבי טייטלבוים זצוק"ל
ענמח"ס ישמח משה, שו"ת השיב משה, תפלה למשה, יין הרקה, ועוד

רב לך שבת בעמק הבכא. ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב המה עמק הבכא ואז רב לך שבת יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. מפני שבימי החול גדול הצער לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה כמ"ש ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו. הגם שבנ"י המה בצער אבל להש"י אין לו בש"ק שום צער כלל. נמצא העולה מזה ללמוד שהיה כאו"א מבנ"י ביום השבת בשמחה כי עיקר הצער של בנ"א צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עמנו בגלות. אך בש"ק שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה ממילא אף אנו יש לנו לשמחה ביום ש"ק כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להש"י ב"ה אם אנו בשמחה.

(תפארת שלמה, דברים)

•••

תמחה את זכר עמלק (דברים כה ט), תמח"ה עולה יו"ם השביעי"י. שעל ידי שבת של בין המצרים מבטלין כח שליטת עשו באלו הימים.

(אמרי נועם, ליקוטים)

•••

בימי בין המצרים האדם הוא בחינת קטנות ויכול לראות גדול פחיתות וגריעות עצמו, ומימים אלו ימשיך בחינה זו על כל השנה, כמו בסוכות שממשיכין שמחה על כל השנה.

(אמרי פינחס)

•••

מה שאומרים הקדושים עליונים, שבתות שבין המצרים גבוהים עד למאד, נראה לי מפני שששת ימי החול שבין המצרים הם נמוכים מאד והם בקטנות עד למאד, וידוע שבשבת קודש הם עליות עולמות ויש עליה לכל ששת ימי החול, **ממילא יובן ששבתות שבין המצרים הם גבוהים עד למאד, לפי שיש עליה לכל הדברים שהיו בקטנות עד למאד ונתעלו עד למעלה למעלה.**

(מאור ושמש, דברים)

סיפורי אות ומופת ופרקים במשנת חייו

של הרה"ק רבי משה טייטלבוים זצוק"ל בעל הישמחה משה זי"ע

דרגל יומא דהילולא קדישא - כ"ח תמוז תר"א

תולדותיו

רבינו נולד בעיר פרעמיסלא בשנת תקי"ט לפ"ק, לאביו הרב הצדיק רבי צבי הירש זצ"ל, ולאשתו הצדקת מרת חנה, רבינו מביא מאת אביו בספרו ישמח משה פרשת ויקרא עיי"ש.

בילדותו למד אצל דודו הגה"צ רבי יוסף אב"ד קאלבסוב, ואחר כך מבן דודו הגה"צ רבי אריה יהודה הלוי בעל דרישת אריה אב"ד סטרזוב.

בעת ועודנו נער ורך בשנים היה עילוי גדול בהפלגה עד להפליא, ואביו הרה"צ רבי צבי זצ"ל היה עוסק במסחר, ופעם אחת נסע לק"ק בראד על שבת קודש, ובסעודה שלישית הלך לשמוע חידושי תורה מהרב הקדוש רבי מיכל מזלאטשוב זצ"ל, שהיה גם כן בבראד על שבת קודש, ובאמצע הדרוש פתח ואמר ברוח קדשו, נמצאים אנשים אשר אין די לפניהם במה שחוננם ה' בכך אשר תאיר ארץ מכבודו, ועוד מתרעמים בלבם למה לא חוננם גם בפרנסה בהרוחה, והבין כי כוונת הרה"ק עליו בדיבור ההוא, יען כי חשב אז בלבבו, והרה"ק כיון למחשבתו.

(תהלה למשה)

עם מורו ורבו החוזה מלובלין זי"ע

דרכו בקודש של רבינו היה להתפלל מעריב ביחידות בביתו, פעם היה רבינו על שבת קודש בלובלין, ובליל שבת התפלל קבלת שבת באכסניא שלו, כשהלך החוזה לעשות קידוש שאל אם הרב מאוהעל הוא כאן, וכאשר השיבו שעדיין לא בא, הלכו כמה מההסידים לקראתו.

בקבלת שבת זו היה נדמה לרבינו בעת שאמר 'כי הוא מקור הברכה' שהוא ממשיך באמת את מקור הברכה, והיה לו שמחה גדולה מזה, כשברבינו התחוה וראה שהוא בשמחה, אמר לו החוזה ואם ממשיכים פעם אחת מקור הברכה כבר צריכים להיות כל כך בשמחה.

לך דומיה תהילה

כשהיה רבינו בלובלין ובקשו אותו בני העיר שידרוש להם בדברי תורה, השיב להם רבינו על פי משל, שהיה סוחר אחד של אבנים טובות ומרגליות, ודרכו היה כך, דכשבא לעיר שאין שם הרבה סחורה, היה הוא מוכר להם, וכשבא לעיר שיש שם הרבה סחורה, היה הוא קונה מהם סחורה לעצמו. פעם בא לעיר שכל הרחובות והשווקים היו מרוצים ומלאים מאבנים טובות, והיה בדעתו שבדאי יוכל לקנות כאן הרבה סחורה, אבל לבסוף באו אצלו מבני העיר ובקשו ממנו שימכור להם סחורה, שחק עליהם ואמר, כמדומה לי שאין אתם מבינים כלל על סחורה זו, כי מלאה סחורה זו בשווקים וברחובות, ואתם עוד רוצים שאמכור לכם סחורה. וכן בנידון דידן סיים רבינו, שכל העיר מלאה תורה ויראה על ידי הקדושה של הרב הקדוש מלובלין, ואני באתי לרבינו הקדוש לקנות, ואתם רוצים שאני אנייד לכם תורה.

(חמדה גנוזה)

בחלום אדבר בו

הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל סיפר ששמע מפה קודשו של האדמו"ר הגה"ק משינאווא זי"ע כד הוינא טליא בר שיתסרי שנין בחתונתי הראשונה, וז"ל, מקובלני מפי חו"ו הראשון הגה"ק מאוהעל זי"ע אשר היה דרכו לדרוש

בחרפיות על מדרש פליאות, ועלה בדעתו ונצטער כמה פעמים על ככה, כי גם אם אני אומר ודורש בשכל וחרפיות אולי לא היה זה כוונת בעל המימרא ונמצא אינו תורת אמת ח"ו, ונתגלה לו מן השמים בחלום כי אם אומרים בשכל הישר וצח (ומשלבים הדברים בהקדמות ראויות וטובות), אז גם אם אינו אמת בזה מקודם היינו כגון שלא היתה כוונת בעל המימרא בזה, עם כל זה נעשה עתה בשמים אמת מזה, עכ"ד.

(דברי תורה)

מלאכים ינשאוך ויטבילוך

סיפר הרה"ק מרדכי זי"ע ששמע מזקיניו בעל הייטב לב, שפעם חלם לריבנו שמלאך שאלו אם רוצה לבא לידי רוח הקודש, והשיב הן, אמר לו המלאך אם כן צריך אתה לטבול עצמך מקודם בנהר דינור, ואז תוכל לבא לידי רוח הקודש, והסכים לזה.

הרכיז עצמו המלאך ולקחו על כתפיו ויעף אתו, עד שהעמיד אותו על כותל גבוה, ושם תחת הכותל מעבר השני היתה עוברת נהר גדול, ומצד ההוא לא היה הכותל גבוה, ואמר לו המלאך שיטבול עצמו בנהר, טבל עצמו, וחזר ועלה על הכותל, ולא ראה עוד שום מלאך, והתחיל לבכות מאד כי הכותל היתה גבוה מאד, בתוך כך חזר המלאך והרכיז עצמו כבראשונה, לקחו על כתפיו והחזירו לביתו, אז הקיץ עצמו משינתו, ומצא חתיכת נייר על מטתו שכתוב עליו 'מלאכים ינשאוך ויטבילוך ולא יזיקוך', והיה לו דבר זה לפלא גדול. הנייר היתה בת ג' קצוות, וחשב אולי נפל מאיזה ספר מקצה אחד נייר כזה שהיה נכתב שם כך, לקח בעצמו את כל הספרים שלו, ובדק אותם כל ספר וספר מראשו לסופו, ולא מצא שיהסר משום מקום נייר הוזה, ומאז היתה קורא אותה 'פתקא יחסר שמיא'. והנייר הזה היה מונח תחת יד א"ו מסיגעט בעל ייטב לב.

(חמדה גנוזה)

יתגדל ויתקדש שמיא רבא

בדרשתו האחרונה נענה ואמר: בן פ"ד שנה אנכי היום ויכולני להתפאר במדריגתו של יעקב אבינו שלא ראיתי טפה מימי, גלוי וידוע לפני השי"ת כי אלמלי הייתי יודע בנעורי שאזקן ומשיח לא יבוא לא הייתי יכול לסבול זאת, אלא שמן השמים רימו אותי ודחו אותי מיום ליום ומשנה לשנה, ושואל אני ממך רבש"ע האם זה רבותא אויסנארן איין אלטער נער, ובקשתי ממך שעל כל פנים יבא עכשיו, ושמא תאמר שאני מתכוין למעני, הריני מוכן ומזומן שישרפו אותי ויפזרו את אפרי על שבעה ימים, ולעולם לא אדע שמיחא בא, אבל יבא למען יתגדל ויתקדש שמיא רבא, עכמ"ק.

(שפע חיים)

להתפלל על גלות השכינה

שמעתי ממורי זקני זלה"ה (רבינו זי"ע) ששמע ממורו הרב הקדוש מלובלין, שאמר צדיק אחד מפי אליהו זכור לטוב לפרש (סנהדרין צא א) אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, היינו שלא יתפלל כלל כל אחד ואחד על הפרט מה שצריך לו לבדו, כי אם על הכלל כלו יצא לבקש רחמים, היינו עבור גלות השכינה כביכול, והיינו שתכלה פרוטה הפרטיות מכיס הלב, עכ"ד.

(ייטב לב)

ברוכים הבאים בשם ה'

בהאי עידנא הזמן גרמא לקדם בברכת בואכם לשלום להני גברא רבא וחשיבי, אשר שמם הטוב הולך לפניכם, העוסקים בתורת ה' מתוך יגיעה וביראת ה' טהורה, ה"ה

רבני ואברכי הכולל שליט"א

העוסקים בתורת ה' באשמורת הבוקר מידי יום ביומו

יזכו לראות ברכה בעמלם להתגבר כארי לעבודת הבורא תמידין כסדרן מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת, וזכות התורה יגן עליהם ועל כל בני המקום והגלילות להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, אכיה"ר.

המברכים מעומק הלב

ה'אליהו הכהן

א"י"ה בגליון הבא יתפרסמו שמות התורמים להחזקת הכולל

על כל עניני הכולל בכלל ובפרט אפשר לפנות למספר טלפון: 929-585-2923

בקשה מאת רבני ואברכי הכולל שליט"א מי שיכול לסייע בעריכת הגליון ולזכות את הרבים מידי שבעת שבועי, לכתוב מאמרים ויחידשי תורה בעניני דיומא ובפרשת השבוע יפנה להמוננה, חכות הרבים תלוי בו.